

احکام کاربرد

مطابق فتاوی امام خمینی علیه السلام، آیت الله خامنه ای علیه السلام و آیت الله سیستانی علیه السلام

www.ketab.ir

- سرشناسه: کریمی، علیرضا، ۱۳۲۷-
- عنوان و نام پدیدآور: احکام کاربردی مطابق فتوای امام خمینی علیه السلام، آیت الله خامنه‌ای علیه السلام و آیت الله سیستانی علیه السلام / پژوهش علیرضا کریمی.
- مشخصات نشر: تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین المللی، ۱۴۰۱.
- مشخصات ظاهری: ۲۹۱ ص.؛ جدول: ۱۴/۵/۲۱×۵/۵ س.م.
- شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۰۴-۹۰۵-۸
- وضعیت فهرست نویسی: فیبا
- یادداشت: کتاب ۱۰۰ ص. (۲۸۷-۲۹۱): همچنین به صورت زیرنویس.
- موضوع: فقه شیعی / فقه عملیه
- *Islamic law, fatwas, manuals, etc.
- فقه جعفری -- رساله عملیه -- فقه شیعی
- *Islamic law, ja'fari -- Islamic law, manuals, etc. -- Comparative studies
- فتوهای شیعه -- قرن ۱۴
- Fatwas, Shiites -- 20th century
- فتوهای شیعه -- قرن ۱۴ -- مطالعات تطبیقی
- Fatwas, Shiites -- 20th century -- Comparative studies
- شناسه افزوده: خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸.
- Khomeyni, Ruhollah, Leader and Founder of IRI
- شناسه افزوده: خامنه‌ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۱۸ -
- Khamenei, Sayyed Ali, Leader of IRI, 1939-
- شناسه افزوده: سیستانی، سیدعلی، ۱۳۰۹ -
- Sistani, Ali
- شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین المللی
- رده بندی کنگره: BP1۸۳/۹
- رده بندی دیویی: ۲۹۷/۳۴۲۲
- شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۲۱۸۶۴
- اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا
- تاریخ درخواست: ۱۴۰۱/۰۲/۰۴
- کد پیگیری: ۸۸۲۱۷۴۵

احکام کاربردی / چاپ جدید

۱۰۱۳۷۱۹۸
زیال ۱.۹۰۰.۰۰۰

نام کتاب: احکام کاربردی

پژوهش: حجت السلام والمسلمین علیرضا کریمی

تنظیم: محمد جواد محمد حسینی

ویراستار علمی: علی اکبر حاجی عبدالغفار

ویراستار ادبی: بهار دانشور

موضوعه: آرا و طراح جلد: محمد عباس زاده

موسسه چاپ: اول، بهار ۱۴۰۳ چاپ کل: سوم

شابک: ۹۷۸-۹۶۲۳۲۲۰۰۰۰

لیتوگرافی: چاپ و اسطوخودوس نوین

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

دفتر مرکزی: تهران، میدان استقلال، سعدی جنوبی، پلاک ۲، طبقه ی سوم

تلفن: ۰۲۱-۳۳۹۲۲۹۵۹ • نمایر: ۳۳۱۱۸۶۰۲

فروشگاه مرکزی: میدان فلسطین، ضلع شمال شرق، پلاک ۴ و ۵

تلفن: ۰۲۱-۸۸۹۲۱۹۸۰ • نمایر: ۸۸۹۰۳۸۴۳

مرکز پخش قم: بلوار نیایش، جنب مصلی قدس

تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۴۰۳۶۹

nashrebeynolmelal.ir • Email: Shchaponashr@gmail.com

• همه حقوق محفوظ است.

- ❖ سخن ناشر ۱۹
- ❖ پیشگفتار چاپ نخست ۲۱
- ❖ پیشگفتار چاپ دوم ۲۵
- ❖ احادیثی درباره اهمیت یادگیری احکام ۲۷
- ارزش آموزش دین و احکامات سرور زنان جهانیان ۲۸
- ❖ مهم ترین وظیفه هر مسلمان بعد از نمازهای توحیدی ۲۹
- ❖ پایبندی شهید سلیمانی به احکام شرع ۲۹
- ❖ تقلید ۲۹

- ❖ **تقلید** ----- ۳۱
- ❖ تقلید (معنای دقیق فقهی) ۳۱
- ❖ بقاء بر تقلید میت ۳۱
- ❖ چگونگی تقلید در زمانی که مجتهد اعلم مشخص نیست ۳۲

- ❖ **طهارت و نجاست** ----- ۳۹
- ❖ اقسام آب ها ۳۹
- ❖ اقسام آب مطلق ۳۹
- ❖ آب قلیل ۴۰

۴۱. شرایط پاک‌کنندگی آب ..... شریایط پاک‌کنندگی آب
۴۱. آیا شستنی که با آن عین نجاست زائل می‌شود، جزء دفعات شست‌وشو محسوب می‌شود؟
۴۲. غساله آب قلیل ..... غساله آب قلیل
۴۳. برای تطهیر شیء نجس آیا آب قلیل حتماً باید روی آن ریخته شود؟
۴۴. غساله آب کر ..... غساله آب کر
۴۴. ماء الاستنجاء ..... ماء الاستنجاء
۴۵. شیء پاک چطور نجس می‌شود؟
۴۶. تعدد واسطه‌ها در انتقال نجاست ..... تعدد واسطه‌ها در انتقال نجاست
۴۶. تبعیت: یکی از راه‌های پاک شدن نجاست ..... تبعیت: یکی از راه‌های پاک شدن نجاست
۴۷. شک در انتقال رطوبت از شیء نجس ..... شک در انتقال رطوبت از شیء نجس
۴۸. فراگیرترین مظهرات ..... فراگیرترین مظهرات
۴۹. نجاست بدن مست ..... نجاست بدن مست
۴۹. تطهیر شیء (غیر ظرف) نجس با ادرار توسط آب قلیل ..... تطهیر شیء (غیر ظرف) نجس با ادرار توسط آب قلیل
۵۰. پاک کردن اشیائی که با غیر ادرار نجس شده است ..... پاک کردن اشیائی که با غیر ادرار نجس شده است
۵۰. پاک کردن وسایل الکترونیکی ..... پاک کردن وسایل الکترونیکی
۵۱. تطهیر ظرف ..... تطهیر ظرف
۵۱. تطهیر ظرفی که با اصابت سگ (در حالت ولوغ یا غیر ولوغ) نجس شده است ...
۵۱. فشار دادن برای خارج کردن غساله ..... فشار دادن برای خارج کردن غساله
۵۴. تطهیر زمین سخت با آب قلیل ..... تطهیر زمین سخت با آب قلیل
۵۵. مواردی که بازوال عین نجاست پاک می‌شود (۱) ..... مواردی که بازوال عین نجاست پاک می‌شود (۱)
۵۶. مواردی که بازوال عین نجاست پاک می‌شود (۲) ..... مواردی که بازوال عین نجاست پاک می‌شود (۲)
۵۶. تطهیر شیء خارجی که داخل بدن می‌شود ..... تطهیر شیء خارجی که داخل بدن می‌شود
۵۶. آب دهان و خون لثه ..... آب دهان و خون لثه
۵۷. مردار چیست؟ تذکیه چیست؟ ..... مردار چیست؟ تذکیه چیست؟
۵۷. تذکیه شرعی ماهی ..... تذکیه شرعی ماهی
۵۹. حکم استفاده از پوست و گوشت حیوانی که شک داریم تذکیه شده یا خیر ...
۶۰. حکم استفاده از پوست و گوشت حیوانی که شک داریم تذکیه شده یا خیر ...

- حکم استفاده از گوشت یا پوستی که از دست مسلمان گرفته می شود و مایقین داریم وی از کافر گرفته است ۶۰
- خرید از بازار مسلمین ۶۱
- بازار مسلمین ۶۲
- حکم پوست و گوشتی که در کشور اسلامی پیدا شده است ۶۲
- شک در مصنوعی یا طبیعی بودن چرم ۶۳
- حکم استفاده از چرمی که یقین داریم تولید کفار است ۶۳
- حکم استفاده از گوشت های خارجی که در بازار مسلمین فروخته می شود ۶۴
- حکم طهارت اشیایی که از خارج وارد می شود ۶۴

❖ نیت در عبادات ----- ۶۵

- سمعه ۶۶
- وجود انگیزه هایی به حرم و سمعه در عمل ۶۶
- ذکر گفتن در نماز به قصد توجه کردن دیگران ۶۸

❖ وضو ----- ۷۱

- اگر احتمال دهیم در اعضای وضو مانعی وجود دارد که در رسیدن آب به اعضا جلوگیری می کند، چه وظیفه ای داریم؟ ۷۱
- اگر مانعی در اعضای وضو ببینیم، ولی ندانیم که این مانع از رسیدن آب جلوگیری می کند یا خیر، تکلیف چیست؟ ۷۱
- اگر بعد از وضو مانعی را در اعضا مشاهده کنیم و احتمال بدهیم این مانع در هنگام وضو هم وجود داشته است، تکلیف چیست؟ ۷۲
- اصل کاشتن ناخن چه حکمی دارد؟ ۷۲
- وظیفه کسی که ناخن کاشته چیست؟ ۷۳
- راه حل حداقلی ۷۴
- وضوی ارتماسی ۷۵
- جواز باطل کردن وضو در شرایط اضطرار ۷۶

• مس الفاظ مشترکه بدون وضو ۷۷

✽ چند نکته درباره غسل ترتیبی ----- ۷۹

✽ وضو، غسل و تیمم جبیره‌ای ----- ۸۱

• احکام کلی ۸۱

- نکاتی درباره مسح روی جبیره ۸۳

• کیفیت وضوی جبیره‌ای ۸۵

• غسل و تیمم جبیره‌ای ۹۴

✽ نماز ----- ۹۵

• سر گذاشتن در چیزی که سجده بر آن صحیح نیست ۹۵

• اگر سر بی اختیار بر محل سجده بلند شود، وظیفه چیست؟ ۹۶

• اگر امکان سجده روی زمین نبود، وظیفه چیست؟ ۹۷

• وظیفه نمازگزار هنگام استماع اذان سجده ۹۸

• کیفیت سجده افرادی که روی صندلی نماز می‌خوانند ۹۸

- نظر آیت الله خامنه‌ای درباره سجده کردن افراد صندلی ۹۹

• در چه صورتی می‌توان در حالت نشسته روی صندلی نماز خواند؟ ۹۹

• ذکر رکوع و سجده ۱۰۱

• ذکر سجده سهو ۱۰۲

• مقدار فاصله لازم زن و مرد نمازگزاری که در یک مکان نماز می‌خوانند ۱۰۲

• عدالت امام جماعت ۱۰۳

• وجود حائل در صفوف جماعت ۱۰۵

• جهرو اخفات در قرائت نماز ۱۰۶

• چند نکته درباره نماز آیات ۱۰۷

• زمان ایراد خطبه‌های نماز جمعه ۱۰۹

• اقامه نماز ادابی اولویت دارد یا نماز قضا؟ ۱۰۹

- تکالیفی که پسر بزرگتر بعد از مرگ پدر و مادر بر عهده دارد..... ۱۱۰
- - چند نکته درباره این مسئله ۱۱۳
- نماز قضای اموات به صورت نشسته ۱۱۶
- نکاتی درباره اجیر..... ۱۱۶
- رعایت مستحبات در نماز استیجاری ۱۱۷
- برخی تفاوت های نمازهای واجب با نمازهای مستحب (نافله) ۱۱۷
- نکاتی درباره نماز جعفر طیار ۱۲۰
- نگاه در نماز..... ۱۲۲
- حالت دست ها در نماز ۱۲۳
- تسبیحات حضرت زهرا (سلام الله علیها) ۱۲۳
- صلوات بر پیامبر اعظم، سایر انبیاء و ائمه علیهم السلام ۱۲۴
- مواردی که در آنها رو به قبله بودن مستحب است ۱۲۴
- مواردی که در آنها رو به قبله بودن مکروه است ۱۲۴
- ❀ **روزه، استهلال و فطریه** ----- ۱۲۵
- خون لثه هنگام روزه ۱۲۵
- مضمضه کردن آب هنگام روزه ۱۲۶
- - آیا در ماه مبارک رمضان می توان به دندان پزشکی رفت؟ ۱۲۶
- روزه گرفتن کسانی که به مشقت می افتند؛ مانند خردسالان یا کارکنان برخی مشاغل سخت ۱۲۷
- آیا اگر زن مستحاضه غسل را ترک کند، روزه اش باطل می شود؟ ۱۲۸
- نکته ای درباره انجام مقدرات روزه ۱۲۹
- - الف) افطار عمدی است، ولی روزه صحیح است: ۱۲۹
- - ب) افطار عمدی نیست، ولی قضای روزه واجب است: ۱۳۱
- اگر انسان بر اثر نداستن حکم شرعی، کار باطل کننده روزه را انجام دهد، آیا روزه اش باطل می شود؟ ۱۳۲
- کفاره برای کدام یک از مبطلات روزه است؟ ۱۳۳

- آیا ندانستن مسئله شرعی، باعث برداشته شدن کفاره می شود؟ ۱۳۵
- تفاوت اجبار با اکراه در انجام مفطرات ۱۳۶
- دسته بندی عذرهای شرعی برای روزه نگرفتن ۱۳۷
- گروه ها: ۱۳۷
- بر کدام دسته از افرادی که با عذر شرعی روزه نگرفته اند فدیة (کفاره) واجب است؟ ۱۳۹
- کفاره شکستن روزه قضای ماه رمضان یا شکستن روزه استیجاری؟ ۱۴۲
- مهلت مقرر برای به جا آوردن قضای روزه ماه رمضان ۱۴۲
- نکته ای مهم در باب کفاره و اطعام فقیر ۱۴۳
- تغییر نیت در زمانی که متوجه شویم ماه رمضان فرارسیده است ۱۴۴
- فراموشی نیت روزه ماه رمضان ۱۴۴
- امساک تدریجی ۱۴۵
- منشأ اختلافات فقهی در بحث اول ماه قمری ۱۴۵
- نظرات فقها در باب نیت ماه ۱۴۵
- اتحاد افق ۱۴۶
- اشتراک در شب ۱۴۶
- توضیحاتی درباره اتحاد افق ۱۴۷
- حکم حاکم در شروع ماه قمری ۱۴۷
- یکی از شروط واجب شدن زکات فطره (فطریه) ۱۴۹
- فطریه مهمان شب عید فطر ۱۴۹
- فطریه سادات و غیر سادات ۱۴۹
- جنس و مقدار فطریه ۱۵۰
- زمان پرداخت فطریه ۱۵۰
- انتقال فطریه به خارج از شهر سکونت ۱۵۱
- کارت به کارت کردن فطریه برای فقیر ۱۵۱
- مکلف باید برای پرداخت فطریه تصمیم و نیت خالص داشته باشد ۱۵۲
- تفاوت ها و اشتراکات کفاره و زکات فطره (فطریه) ۱۵۳

- ۱۵۳ ..... اشتراکات: -
- ۱۵۵ ..... تفاوت‌ها: -

✽ نماز و روزه مسافر ----- ۱۵۹

- انواع وطن ۱۵۹
- کثیرالسفر یا کسی که شغلیش سفر است ۱۶۰
- ملاک برای کثیرالسفر بودن ۱۶۱
- مسافرت پیش از ظهر ماه رمضان ۱۶۳

✽ اعتکاف ----- ۱۶۵

- مکان اعتکاف ۱۶۵
- زمان اعتکاف ۱۶۶
- شرایط واجب اعتکاف ۱۶۷

✽ برخی نکات درباره حج و تعمیرات غیر شیعیه ----- ۱۶۷

- آیا با توجه به تصور عدم امنیت در حج، باره حج مستطیع می‌شود؟ ۱۶۹
- شرکت در نماز جماعت مکه و مدینه ۱۶۹
- با توجه به حفظ وحدت، توسل و زیارت ائمه در قبرستان بیع چگونه باید باشد؟ ۱۶۹
- آیا سجده برفرش‌های مسجد نبوی جایز است؟ ۱۷۰
- آیا می‌توان نماز جماعت را در هتل یا محل اقامت کاروان‌ها اقامه کرد؟ ۱۷۰

✽ امر به معروف و نهی از منکر ----- ۱۷۱

- ترویج گناه ۱۷۱
- رضایت به گناه ۱۷۱
- امر به معروف و نهی از منکر: فریضه‌ای قطعی در اسلام ۱۷۱
- وجوب کفایبی امر به معروف و نهی از منکر ۱۷۲

- شباهت « امر به معروف و نهی از منکر » با « حج » ۱۷۲
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۱) ۱۷۳
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۲) ۱۷۳
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۳) ۱۷۳
- ارشاد جاهل ۱۷۴
- امر به معروف و نهی از منکر در مسائلی که فقها اختلاف نظر دارند ۱۷۵
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۴) ۱۷۵
- مواردی که شرط احتمال تأثیر در آن منتفی است ۱۷۷
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۵) ۱۷۷
- شرایط امر به معروف و نهی از منکر (۶) ۱۷۷
- لزوم اظهار انذار از گناه ۱۷۸
- مراتب امر به معروف و نهی از منکر ۱۷۹
- اصل حرمت اذیت و توهین به مؤمنان و یکی از موارد استثناء این اصل ۱۸۰
- طریقه امر و نهی پدر و مادر ۱۸۱
- بیدار کردن اهل خانه برای نماز ۱۸۱

❖ تصرف در مالی که خمس بدان تعلق گرفته، اما پرداخت نشده است ... ۱۸۵

❖ قربانی در عید قربان ----- ۱۸۹

- اهمیت اضحیه ۱۸۹
- مستحبات و مکروهات اضحیه ۱۸۹
- زمان اضحیه ۱۹۰

❖ قمار و شرط بندی ----- ۱۹۱

- نکاتی درباره قمار و شرط بندی (۱) ۱۹۱
- نکاتی درباره قمار و شرط بندی (۲) ۱۹۲
- مسابقات پیش بینی ای که از صداوسیما برگزار می شود، چه حکمی دارد؟ ۱۹۳

• نکاتی درباره قمار و شرط بندی (۳) ۱۹۴

• نکاتی درباره قمار و شرط بندی (۴) ۱۹۵

• نکاتی درباره قمار و شرط بندی (۵) ۱۹۵

❖ موسیقی و غنا ----- ۱۹۷

• غنا و موسیقی حرام ۱۹۷

- احکام موسیقی و غنا از نظر آیت الله سیستانی ۱۹۸

• ملاک حرمت موسیقی متناسب با هر شخص است یا عرف؟ ۱۹۹

• خوانندگی زنان ۲۰۰

❖ نگاه، ازدواج، طلاق، سقط جنین، محرمیت و تغییر جنسیت ----- ۲۰۱

• حدود نگاه مرد به زن نامحرم ۲۰۱

- نکته‌ای درباره استتیب پوشش بانوان ۲۰۲

- تاتو ۲۰۲

- بلند کردن ناخن ۲۰۲

- لزوم پوشش پا برای خانم‌ها ۲۰۳

- لزوم پوشش لباس زینتی و حرمت انجام افعال محرک ۲۰۳

- پوشش زن در مقابل بچه ممیز ۲۰۳

- نگاه به شرمگاه ۲۰۴

- نگاه شهوانی ۲۰۴

- مقدار مجاز نگاه بانوان به مرد نامحرم ۲۰۴

- نگاه مرد مسلمان به زن غیر مسلمان ۲۰۵

- نگاه به زنان مسلمانی که به رعایت حجاب اهمیت نمی‌دهند ۲۰۵

- حکم نگاه و پوشش در جایی که احتمال گناه وجود دارد ۲۰۶

- نگاه به عکس زن نامحرم ۲۰۷

- نگاه به فیلم زن نامحرم ۲۰۸

- نگاه به عکس و فیلم مرد نامحرم ۲۰۹

- ۲۰۹ - نگاه به عکس و فیلم مستهجن .....
- ۲۰۹ - نگاه به زنان مُسنی که رغبتی به ازدواج با آنان نیست .....
- ۲۱۰ - نگاه به اعضای جداشده از نامحرم .....
- ۲۱۰ - نگاه به نامحرم به قصد ازدواج .....
- ۲۱۱ • حکم کلی رجوع بیمار به پزشک نامحرم .....
- ۲۱۲ • حکم رجوع به پزشک نامحرم در غیر موارد ضروری .....
- ۲۱۲ • نکته ای برای پرستاران .....
- ۲۱۳ • توصیه به احتیاط در پوشش جلوی محارم .....
- ۲۱۳ • چت کردن با نامحرم .....
- ۲۱۳ • افرادی که به واسطه ازدواج به مرد محرم می شوند .....
- ۲۱۴ • آیا محرمیت زن و شوهر، پس از مرگ نیز پا برجاست؟ .....
- ۲۱۴ • نکته ای درباره غسل میت .....
- ۲۱۴ • نکاح معاطاتی و ازدواج سفید .....
- ۲۱۴ - نکاح (ازدواج) .....
- ۲۱۵ - صیغه عقد و معاطات .....
- ۲۱۶ - نکاح معاطاتی .....
- ۲۱۶ - آیا ازدواج سفید به معنای نکاح معاطاتی است؟ .....
- ۲۱۷ • اجازه پدر یا جد پدری برای ازدواج دختر باکره رشیده .....
- اجازه پدر و جد پدری درباره ازدواج دختر با کفو شرعی و عرفی یا برخی مواردی
- ۲۱۹ • که اجازه پدر یا جد پدری لازم نیست .....
- ۲۲۰ • وظایف زن نسبت به شوهرش در ازدواج دائم .....
- ۲۲۲ • حقوق لازم زن که بر عهده شوهر است .....
- ۲۲۳ • شوهر برای نهی از منکر همسرش چه کارهایی حق دارد انجام دهد؟ .....
- ۲۲۴ • وظیفه زن در قبال نشوز مرد .....
- ۲۲۴ • تکالیف مستحب زن نسبت به شوهرش .....
- ۲۲۴ • بعضی موارد که باعث می شود زن و مرد تا ابد به هم حرام شوند .....
- ۲۲۷ • انواع کراهت های زوجه در طلاق خلع .....

- مواردی که در آن قول زن معتبر است ۲۲۸
- اختلاط و ارتباط مرد و زن نامحرم ۲۳۰
- ازدواج موقت با زنان اهل کتاب ۲۳۰
- حرمت سقط جنین و موارد استثناء ۲۳۱
- دیه و کفاره سقط جنین ۲۳۳
- - کفاره قتل ۲۳۴
- احکام شیردادن ۲۳۵
- مقدار شیری که موجب محرم شدن است ۲۳۶
- برخی از افرادی که به واسطه شیردادن به هم محرم می شوند ۲۳۷
- پدر بچه شیرخوار با چه محدودیت هایی در ازدواج مواجه است؟ ۲۳۸
- - شیردادن مادر بزرگ به نوه دختری ۲۳۸
- ملاک در جنسیت افراد و تغییر جنسیت ۲۳۹
- - آیت الله سیستانی ۲۳۹
- - آیت الله خامنه ای ۲۴۰

❖ احکام کودک ۲۴۱

- چند مسئله کوتاه ۲۴۱
- کودک و خوردن نجاسات ۲۴۱
- بوسیدن و بغل کردن دختر بچه شش سال به بالا ۲۴۲
- کودک و ضمان ۲۴۲
- حضور کودکان ممیز در نماز جماعت ۲۴۴
- صحت عبادات کودکان ممیز ۲۴۴
- امام جماعت شدن کسی که بالغ نشده است ۲۴۵
- اجازه گرفتن برای ورود به اتاق پدر و مادر ۲۴۶
- معامله با افراد نابالغ ۲۴۶
- آیا می توان بین فرزندان تبعیض قائل شد؟ ۲۴۶
- آداب و مستحبات در هنگام تولد نوزاد ۲۴۷

- عقیقه ۲۴۸
- تأدیب کودک ۲۴۹
- کودک و درخواست کار از وی ۲۵۰
- جُعاله با کودک ۲۵۱
- عاریه دادن کودک ۲۵۱
- وظایف ولی نسبت به اولاد ۲۵۲
- وادار کردن کودک به نماز ۲۵۳
- حق حضانت ۲۵۳
- اسلام کودک ۲۵۴
- وصیت کودک ۲۵۴
- غسل میت و نماز میت برای کودک ۲۵۵

❖ احکام مربوط به پدر و مادر ۲۵۷

- وظایف واجب فرزند نسبت به والدین ۲۵۷
- نکاتی درباره حرمت ایداء پدر و مادر ۲۵۸

❖ دروغ، غیبت و سخن چینی ۲۶۱

- دروغ ۲۶۱
- وعده دروغ و خلف وعده ۲۶۲
- دروغ شوخی ۲۶۴
- موارد جواز دروغ ۲۶۵
- تعریف غیبت و موارد استثناء حرمت آن ۲۶۵
- - موارد استثناء ۲۶۶
- وظایف غیبت‌کننده و شنونده غیبت ۲۶۸
- سخن چینی ۲۷۰

❖ وصیت ۲۷۱

- اهمیت وصیت در اسلام ۲۷۱
- نیکو وصیت کردن ۲۷۲
- رعایت موازین شرعی در وصیت ۲۷۳
- وصیت واجب، مستحب و حرام ۲۷۳
- لزوم عمل به وصیت، حتی اگر با اشاره باشد یا مدت مدید از آن گذشته باشد
- ۲۷۴ .....
- مقدار وصیتی که نافذ است (باید بدان عمل شود حتی اگر ورثه اجازه ندهند!)
- ۲۷۵ .....
- شیوه عمل به وصیتی که مصارف متعدد را به طور مطلق تعیین نموده ۲۷۶
- شیوه عمل به وصیتی که مصارف متعدد را از ثلث معین کرده ۲۷۶
- احکام مرض موت: منجزات مریض و اقرار او به بدهکاری ۲۷۷

- ✽ خوردنی‌ها و آشامیدنی‌ها ۲۸۱
- بعضی از اجزای حیوانات حرام است ۲۸۱
- شراب ۲۸۲

- ✽ بعضی رذایل اخلاقی و گناهان نفسانی ۲۸۵

- ✽ صلۀ رحم و قطع رحم ۲۸۷

- ✽ حقوق همسایه ۲۸۹
- تصرف در ملک خود به گونه‌ای که باعث تصرف در ملک همسایه شود ۲۹۰

- ✽ حق سبقت (تقدم) در استفاده از مسجد و سایر مشترکات ۲۹۳

- ✽ احکام متفرقه ۲۹۵
- چند مسئله درباره مرگ ۲۹۵

- وظیفه ورثه نسبت به ترکه میت ۲۹۵
- نذر نماز و روزه ۲۹۶
- حرمت استفاده از الفاظ رکیک ۲۹۷
- نگاه‌های خوب ۲۹۷
- تشبیه به کفار ۲۹۷
- آیا ترک مستحبات جایز است؟ ۲۹۸
- پرداخت به موقع قبوض آب، برق، تلفن و ۲۹۸
- اعتراف به گناهان نزد دیگران ۲۹۹
- تقلب در امتحانات ۲۹۹
- قهر کردن با مسلمان بیش از سه روز ۳۰۰
- حرمت مؤمن ۳۰۰
- ضبط صدای دیگران ۳۰۱
- اسراف و تبذیر ۳۰۲
- تعرب پس از هجرت به سرزمین‌هایی که اقامت در آن، کاستی در ایمان رادری دارد) ۳۰۳

- ❖ منابع ----- ۳۰۵
- فتاوی امام خمینی ۳۰۵
  - فتاوی آیت الله خامنه‌ای ۳۰۵
  - فتاوی آیت الله سیستانی ۳۰۶
  - سایر منابع ۳۰۷

گسترش علم و تخصصی شدن علوم در عصر حاضر، فقط مختص علوم تجربی نیست؛ بلکه در علوم اسلامی (معارف دینی) نیز با توجه به افزایش فزایندهٔ سؤالات و شبهات، شاهد تخصصی شدن شاخه‌های مختلف علوم اسلامی هستیم. فلسفه، اخلاق، تاریخ اسلام، اخلاق، تفسیر، حدیث‌شناسی، فلسفه، کلام و عرفان هر یک تخصصی مجزا هستند. با اجماع گسترده، مسلماً افرادی که در همهٔ این رشته‌ها صاحب نظر باشند نادرند. بنابراین باید این ذهنیت وجود داشته باشد که اگر روحانی محترمی در یک رشته صاحب نظر بود، بتواند در رشته‌های دیگر هم پاسخگویی سؤالات باشد.

با اینکه فقه جزء برنامهٔ درسی تمام طلاب است، اما فهم احکام شرعی و تبحر در فقه، دشوار است. نگارش یک متن فقهی نیز نیازمند مهارت و تبحر کافی است؛ متن فقهی دقیق و ظرائف زیادی دارد که جز افراد متبحر، کسی متوجه آن نمی‌شود. گاهی افراد بسیاری یک مطلب فقهی را درست و صحیح می‌پندارند، ولی یک فقیه از آن مسئله اشکال می‌گیرد.

فهم متون فقهی نیز کاری بس دشوار است. امکان بروز خطا حتی در فهم عبارات رسالهٔ فارسی هم زیاد است، چه رسد به متن عربی کتاب‌هایی همچون العروة الوثقی، تحریر الوسیلة و منهاج الصالحین.

تمام این‌ها مقدمه‌ای بود برای اینکه بگوییم دشوار است یافتن فردی که بشود با اطمینان مسائل شرعی را از وی پرسید و نسبت به درستی پاسخ، اطمینان خاطر پیدا کرد.

امکان پاسخ اشتباه حتی میان کارشناسان دفاتر مراجع معظم هم وجود دارد. بنابراین اگر یک فرد متشرع که خود مجتهد نیست، بتواند به کسی دسترسی پیدا کند که به فتاوی مرجع تقلیدش تسلط کامل دارد، بخش زیادی از راه را طی کرده و به فوزی عظیم رسیده است.

شرکت چاپ و نشرین الملل افتخار دسترسی به چنین شخصی را پیدا کرده است. شخصی که در فهم متون فقهی و فتاوی مراجع تقلید متبحر است؛ او خود استاد فقه و اصول است و به آرای دو مکتب فقهی امام خمینی و آیت الله خویی رحمتهما الله آگاه و مسلط. به علاوه اینکه برای نگارش متون فقهی وسواس خاصی دارد.

حجت الاسلام محمد کریمی نماینده حضرات آیات خامنه‌ای و سیستانی (حفظهما الله)، پس از نگارش کتابی پیرامون احکام خمس، که همین ناشر افتخار انتشار آن را داشته، کتابی برای آموزش احکام با موضوعات مختلف تألیف کرده است. طبیعتاً تبیین هر یک از این احکام در یک کتاب ممکن نیست. بنابراین در کتاب حاضر احکامی که بیشتر مبتلی به هستند، گردآوری شده تا مجموعه‌ای مفید تقدیم مؤمنین گردد.

ان شاء الله به زودی شاهد انتشار تالیفات دیگری از ایشان باشیم.

شرکت چاپ و نشرین الملل

رمضان ۱۴۴۳ هجری قمری

فروردین ۱۴۰۱ هجری شمسی

اوایل سال (۹۷) بود که با پیشنهاد بنده و همکاری برخی دوستان، حجت الاسلام والمسلمین علیرضا کریمی، استاد حوزه علمیه مروی تهران و نماینده حضرات ایت خامنه‌ای و سیستانی (دام الله ظلهم)، با ایجاد حساب‌هایی در شبکه‌های اجتماعی فعالیت خویش را در فضای مجازی آغاز کردند و در حوزه تخصصی حقوق اسلامی و احکام شرعی، مطالب مفید و قابل توجهی را منتشر کردند. از آن زمان که من بیش از دوپست فرسته در حوزه آموزش احکام شرعی مطابق با فتاوی‌های امام خمینی، آیت الله خامنه‌ای و آیت الله سیستانی در حساب کاربری ایشان انتشار یافته است. با افزایش این مطالب، بر آن شدیم آنچه را تاکنون در فضای مجازی منتشر شده است، بازخوانی و تکمیل کنیم. در ضمن، مطالب را به طور دقیق اسناددهی کنیم و پس از تنظیم و تنقیح، به صورت یک کتاب به محضر طالبان علم تقدیم کنیم.

کتاب حاضر با چند رویکرد تألیف شده است:

۱. بیان مطالب، کاملاً شیوا و روان باشد؛ طوری که خواننده به هیچ وجه از خواندن مطالب احساس تکلف نکند؛
۲. احکامی گزینش شود که در عین کاربردی بودن، کمتر مورد توجه قرار گرفته است؛

۳. برخی از موضوع‌هایی که در رساله‌های فارسی وجود ندارد یا اگر هم باشد، به‌طور منسجم بدان پرداخته نشده است، در این کتاب به‌طور منسجم بیاید؛ مانند احکام کودک؛

۴. به مسئله سبک زندگی توجه شود و برخی احکام مرتبط با تعامل انسان با خانواده و اطرافیان در این کتاب منعکس شود؛

۵. با احترام به تمامی فقهای عظیم‌الشان شیعه، در این کتاب فتاوی‌ای امام خمینی، آیت‌الله خامنه‌ای و آیت‌الله سیستانی بررسی می‌شود؛

۶. در عین حال که یک فرع فقهی از تمام زوایا مورد بررسی و دقت قرار می‌گیرد، اصل اختصار نیز رعایت شود.

ادبیات نوشتاری کتاب به‌گونه‌ای است که همه فارسی‌زبانان می‌توانند از آن استفاده کنند؛ ولی به‌طور خاص این کتاب می‌تواند برای وعاظ و مبلغین بسیار مفید باشد و آنان برای گفتن احکام در منابر، از این کتاب بهره ببرند. البته سبک نگارش کتاب از حیث ادبی و نیز تنظیم مطالب آن تماماً با اینجانب است.

پیش‌تر، کتاب دیگری از همین مؤلف در موضوع خمس درآمدها و مال حلال مخلوط به حرام به چاپ رسیده است و در این کتاب نیز ان شاء الله کتاب مفصلی درباره مسائل اقتصادی و عقود شرعی به چاپ خواهد رسید.

کوشش ما این بود که آنچه نقل می‌شود از منابع کاملاً معتبر بوده و این کتاب، هم برای اهل علم و هم عموم مردم قابل استفاده باشد. کتاب شریف العروة الوثقی، اثر مرحوم آیت‌الله سید محمدکاظم یزدی، توضیح المسائل امام خمینی (بدون حواشی مراجع)، توضیح المسائل امام خمینی با حواشی سایر مراجع (توضیح المسائل نحشی)، تحریر الوسیله امام خمینی، منهاج الصالحین آیت‌الله سیستانی، توضیح المسائل و توضیح المسائل جامع ایشان از مهم‌ترین منابع مورد استفاده در این کتاب هستند.

برای دسترسی به نظرات آیت الله خامنه‌ای نیز از استفتائات موجود در پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ایشان و پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار معظم‌له، کانال فقه و احکام در شبکه‌های اجتماعی ایرانی وابسته به پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ایشان (به نشانی: leader_ahkam)، رساله نماز و روزه، تفاوت فتاوا و رساله آموزشی استفاده شده است. کوشش ما این بود که مستندات فتاوی ایشان را از منابعی که گفته شد، در پاورقی‌ها ذکر کنیم و همین کار هم انجام شد؛ اما در آخرین مراحل تألیف کتاب (اردیبهشت و خرداد ۱۴۰۰)، مدیران پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، بسیاری از استفتائات صورت گرفته از معظم‌له را مثل «آرشیو استفتائات جدید»، «احکام روزانه» و «احکام مناسبی» از پایگاه حذف کردند تا در آینده مجموعه کامل‌تری را در پایگاه منتشر کنند. لذا با حذف این موارد از پایگاه، به ناچار بسیاری از ارجاعات کتاب هم حذف شد؛ زیرا پیوندی (لینک) که به آن استناد داده شده بود، دیگر قابل دسترسی نبود. بنابراین اگر فتوایی از آیت الله خامنه‌ای ذکر شده، ولی منبع آن در پاورقی نیامد، دلیلش همین بود که عرض شد. در پایان جا دارد از زحمات برادر عزیزم جناب آقای مهندس طه عسکری که در ارجاع‌دهی و گردآوری بخشی از مطالب کتاب کمک شایانی نمودند، تقدیر و تشکر کنیم.

امید داریم این تلاش اندک مرضی حضرت ولی عصر علیه السلام قرار بگیرد.

والسلام علی من اتبع الهدی

محمد جواد محمد حسینی

۱

به لطف خداوند و با عنایت امام زمان علیه السلام چاپ نخست کتاب احکام کاربردی مورد اقبال مؤمنان ارجمند واقع شد و در طول حدود یک سال، قریب به ۱۲۰۰ نسخه از آن به فروش رفت.

علی‌رغم این اقبال، انتقادات مشفقانه‌ای نیز در جهت بهتر شدن کتاب به ما رسید که ما را بر آن داشت، قبل از انتشار چاپ دوم کتاب، اصلاحاتی روی آن انجام بگیرد. به‌جز این، با توجه به اینکه تألیف کتاب در سال (۱۴۰۰) انجام شد و در سال (۱۴۰۱) توضیح المسائل جامع آیت‌الله سیستانی در چهار جلد منتشر شد، ضرورت داشت کلیه فتاوی‌ای که در چاپ نخست بر اساس مکتوب فارسی از قول معظم‌له در کتاب نقل شده بود، مورد بازبینی قرار گیرد. اگر فتاوی‌ای ایشان تغییر پیدا کرده است، در کتاب احکام کاربردی نیز جایگزینی لازم است. همچنین در موارد معدودی شاهد تغییر در فتاوی‌ای امامنه‌ای بودیم که این تغییرات نیز باید در چاپ جدید کتاب اعمال می‌شد.

با توجه به آنچه گفته شد، ابتدا کتاب توسط برادر عزیز، جناب آقای علی‌اکبر حاجی عبدالغفار از پاسخ‌گویان دفتر استفتائات آیت‌الله خامنه‌ای، مورد بازبینی قرار گرفت تا تغییر فتاوی‌ای آقایان علما در کتاب لحاظ گردد و اگر در چاپ قبلی، احیاناً اشتباهی وجود داشته، توسط ایشان اصلاح شود. البته در این مرحله حجت‌الاسلام کریمی نیز بر کار نظارت داشتند.

سپس برخی مطالب مفید که در طول دو سال اخیر در کانال «کریمی - بیان احکام» به نشانی [@karimi_bayan_ahkam](mailto:karimi_bayan_ahkam) منتشر شد، به کتاب افزوده شد.^۱

۱. بخش عمده این مطالب، به همت جناب آقای مهندس طه عسکری در کانال بارگذاری و سپس در کتاب آمد که از ایشان نیز کمال تشکر را داریم.

در مرحله سوم، کتاب توسط خانم بهار دانشور، ویراستار شرکت چاپ و نشر بین الملل، مورد ویراستاری ادبی قرار گرفت. در مرحله آخر نیز تمام آنچه انجام شده، به طور کامل توسط حجت الاسلام کریمی مورد مطالعه و بازبینی قرار گرفت تا در نهایت به مرحله انتشار برسد.

در پایان ذکر این نکته نیز لازم است که در چاپ جدید همانند چاپ قبلی سعی شد فتاوی آیت الله خامنه‌ای به منابع معتبری که تاکنون اجازه انتشار یافته‌اند (چه به صورت کتاب و چه در فضای مجازی) مستند گردد؛ اما اگر در مواردی فتوای ایشان مستند نگردید، بدین معنی است که منبع منتشر شده‌ای برای فتوا وجود ندارد؛ و الا مستندات فتاوی ایشان در دفتر استفتائات موجود است و حجت الاسلام کریمی به عنوان عضو ارشد دفتر، به این منابع دسترسی دارد.

از ناشر محترم که در چاپ مجدد کتاب با ما همکاری کرد، کمال تشکر را داریم. همچنین از تمام کسانی که دلسوزانه نقدهایشان را به ما منتقل کردند، تشکر می‌کنیم. امیدواریم این تلاش ناچیز مورد رضایت حضرت ولی عصر علیه السلام قرار بگیرد. به امید روزی که با ظهور ایشان، علم حقیقی و یقینی در اختیار بشر قرار بگیرد.

محمد جواد محمد حسینی

مهرماه ۱۴۰۲ هجری شمسی

ربیع الثانی ۱۴۴۵ هجری قمری